

Slovakije met kinderen (2004) - reisverslag

Verslag van een zomerreis (2004) doorheen Slovakije met 2 kinderen (9 en 11 jaar).

A. Logies: campings

Chronologische volgorde, prijs: per nacht voor kleine kampeerwagen met 4 personen, zonder eigen elektriciteit. Beoordeling: A = uitstekend, B = OK, C = volgende keer elders.

a. Tjechië

Intercamp Haber (B)

Onze eerste slaappleats na een dagje rijden.

Nogal omslachtig om te vinden: autosnelweg volgen tot voorbij Plzen, neem afrit 62 (Rockycany).

Opgelet: nummering afritten volgt niet, er zitten soms grote sprongen tussen twee opeenvolgende afritten.

Bij verlaten afrit rechtsaf, volgen tot kruispunt met route 605. Op dit kruispunt linksaf richting Praha. Volgen, rij doorheen Borek . Volg weg tot voorbij dorp Svojkovice, daar linksaf, wegwijzer Volduchy. Bizarre weg door veld en bos voorbij een nieuw industriecomplex. Volgen tot Volduchy, daar wegwijzers volgen (smal weggetje) tot Intercamp Haber.

Zeer rustig gelegen, in bos, veel ruimte. Vrij primitief, sanitair is doenbaar (wel geurtje...), sterk ijzerhoudend water. Zeer vriendelijke uitbaatster, spreekt vloeiend Duits.

Prijs: 240 Tjechische kronen.

b. Slovakije

Kamperen is in de meeste gevallen een plezier in Slovakije. De campings zijn vaak zeer ruim, mooi gelegen, goedkoop en (buiten de toeristische gebieden) rustig. Bijna overal was het onthaal zeer vriendelijk, met Engels en Duits kom je een heel eind. De meeste campings dateren nog uit de Oostbloktijd, stel dus geen te hoge verwachtingen aan sanitair en andere voorzieningen. Op de meeste plaatsen zijn de prijzen voor Slovaken en buitenlanders gelijkgeschakeld (tot voor kort betaalden buitenlandse toeristen veel meer) en is er een meertalige prijslijst voorhanden.

Logies zijn er genoeg te vinden. Op de meeste campings kan je ook hutten of huisjes huren, tegen zeer schappelijke prijzen. In sommige dalen is men in ijlt tempo Oostenrijks aandoende reuzen(wintersport)hotels aan het bouwen.

Om de campings te vinden gebruik je best een campinggids met routebeschrijving naar de campings (b.v. ANWB) of minstens een kaart waarop de campings aangegeven staan. In sommige gebieden (b.v. NO-Slovakije, regio Bardejov en Dukla) is kampeergelegenheid schaars. Wildkamperen is verboden en ik vrees dat de politie er niet mee zou kunnen lachen ...

Prijzen in Slovaakse Kronen (1 Euro = ca. 40 SKR). Overzicht campings:

<http://www.abcslovakia.sk/index.php3?stred=kempingy&jazyk=2> (prijzen, ligging,...).

1) Bojnice (A)

Komende van het dorp volg je de weg naar het kasteel (is bewegwijzerd), kasteel voorbijrijden, volg wegwijzers “camping” en “autokempink”. Steil klimmend smal baantje, vanaf kasteel nog ca. 3 km.

Zeer mooi gelegen, in een bos. Rustig, vriendelijke ontvangst (Engels), goed sanitair en douches. Aparte ruimte voor afwas en om te koken. Prijs: 410 SKR.

2) Liptovská Sielnica: Villa Betula (A)

We zoeken een camping aan het meer Liptovský Mar. De camping van Trnovec is overvol. Er rest alleen nog de camping ‘Villa Betula’. Wegwijzers volgen (ligt aan route 584).

De camping is een perfect onderhouden grasveld achter een hotel. Niet echt groot, tijdens ons verblijf was het er zeer rustig (maar enkele kampeerders).

Naar Slovaakse normen is het er bijzonder duur: wij betaalden 760 SKR per nacht (ik had voor de reis hun prijzen opgezocht op hun website, de prijzen waren sinds 2003 zowat verdubbeld...) Splinternieuw, kraaknet en zeer luxueus sanitair, in een gebouwtje aan het hotel.

Later ontdekten we nog een goedkoper alternatief in de buurt: zie 8)

3) Tajov (C)

Camping nabij Bansta Bystrika, net voorbij het dorp Tajov.

De louche eigenaar maakt mompelend wat duistere berekeningen en komt aan een bedrag van 610 SKR per nacht. Vergeleken met wat we later betaalden voor vergelijkbare campings was dit pure afzetterij. Het sanitair was oud en versleten (roestige gietijzeren radiatoren, gevlekte spiegels, gebroken wasbakken,...) maar nog vrij proper. Er hing een bizarre geur van ontsmettingsmiddelen (dettol?) die we later nog zouden opmerken. Te mijden, er zijn echter weinig alternatieven in de buurt.

Een groep luidruchtige Fransen met gigantische mobilhomes had de camping tot hun gebied uitgeroepen, we vonden gelukkig helemaal achteraan nog een rustig plekje.

Die avond zagen we de vleermuizen boven ons hoofd op insecten jagen.

4) Blatnica (A)

Bewegwijzering “autocamping” en “ATC” volgen vanaf het dorp. Schitterend gelegen, op een helling boven de vallei. Gigantisch groot, met bijzonder weinig kampeerders. Zeer vriendelijke eigenaars, we konden ons met wat Duits behelpen. Toiletten in een reeks aparte hokjes buiten (met waterspoeling), douches in een andere barak Alles oud (stamt nog onveranderd uit de Oostblokperiode) maar proper. Op het terrein staat ook een hotel dat sterk op een legerkazerne lijkt. Tof speeltuintje voor de kinderen in het bos. Prijs: 400 SKR.

5) Podlesok (Hrabušice) (C)

Camping in Slovenský Raj. Gigantisch groot en zeer druk. Slovenský Raj is één van de populairste toeristische gebieden in Slovakije, en in feite zijn er maar twee campings.

Perfect gelegen om te wandelen: ligt aan de start van diverse wandelroutes.

De camping zat volledig onder de rook van de ontelbare kampvuren.

Zeer weinig sanitair, ondanks de massa volk nog vrij proper. We ontdekken spoedig waarom het in de douches zo rustig was: er is enkel de keuze tussen zeer koud en ijskoud water.

We blijven er twee nachten: de eerste nacht is het wonderlijk rustig, de tweede wordt het in feite nooit echt stil. Terwijl de laatste zatlappen stilvallen beginnen de eerste trekkers reeds hun tent op te breken.

Prijs: 245 SKR.

Ook deze camping is zeker geen aanrader, maar veel alternatieven zijn er niet. Op de weg naar Poprad zagen we een tiental km verder wel een kleine camping die niet op de kaart aangegeven staat.

6) Dedinsky (B)

Kleine camping op een helling nabij het stuwmeer. Vrij rommelig, moeilijk om een plat stuk te vinden. Zeer vriendelijke ontvangst.

Ligt aan de start van een stoeltjeslift. Een beetje verder kan je roeiboten en waterfietsen huren (100 SKR/uur). In het dorp zijn er enkele kleine restaurantjes.

Sanitair in een apart gebouwtje aan de rand van de camping, zeer eenvoudig maar vrij proper.

Opnieuw enkel koud water. Prijs: 280 SKR.

7) Oravice (A)

In het midden van nergens gelegen, nabij de Poolse grens.

Zeer vriendelijke uitbaters. Groot grasveld, weinig volk.

Sanitair in de kelders van een slaapgebouw, eenvoudig en oud maar proper. Het was een tijdje geleden, maar er waren deze keer warme douches.

's Avonds galmde er live een moeilijk te harden soort Duitse hoempa-muziek uit enkele nabijgelegen etablissementen, viel gelukkig rond elf uur stil.

Enkele honderden meter verder is het openluchtzwembad van Oravice. Het is meer een "bad-bad" (37 – 40 °C) dan een zwembad, gevoed met natuurlijk ijzerhoudend mineraalwater dat uit de bodem gepompt wordt. Je hebt de keuze tussen een warm (kinderen, spelen en zwemmen toegelaten) en een zeer warm deel. In dit laatste dobberen voornamelijk oudere dames met een pet op het hoofd. Bijzonder ontspannend, het water zou ook heilzaam werken voor spieren en beenderen. Niet te lang in het warme water blijven, anders kan je achteraf duizelig worden.

Sanitair, douches en kleedruimtes stammen uit een ver verleden, men is dit echter volop aan het renoveren.

8) Autokamp Borová Sihot (<http://borovasihot.sk/>) (A)

Bizar gelegen: nabij het dorp Liptovský Hrádok, aan de rand van een industriegebied.

Gemakkelijk te vinden: nabij de brug van de autosnelweg, aangegeven vanaf de hoofdweg, achter het hotel met dezelfde naam. Aan de achterzijde begrensd door de rivier Váh (mooi om te wandelen, hangbrug over de rivier, je kan er ook vlakbij het water kamperen, tot helemaal achteraan rijden, aan rechterzijde camping).

Grappige inschrijfprocedure: eerst krijg je bij de ingang een formulier waarop je gegevens genoteerd worden, dan dien je daarmee naar de receptie van het hotel te gaan (daar moesten we alle vier onze identiteitskaarten afgeven, werden keurig in een Groot Boek overgeschreven, we kregen dan onze rekening waar natuurlijk – vaste kost in Slowakije – nog een stempel opgeknald werd) en dan pas kan je binnen.

Zeer groot terrein, vrij veel volk maar toch rustig.

Vrij oud maar proper sanitair, in de kelders onder het hotel. Grote ruimte met douchehokjes naast elkaar. Afwas en koken mogelijk in een aparte, nieuwe ruimte.

Prijs: 345 SKR.

9) Jupela Camp (ATC) (C)

Nabij de Hoge Tatra, het toeristisch hart van Slowakije, waar het bijzonder druk was en je je in Oostenrijk kon wanen.

Deze camping kan je vinden op een zijweg van baan 537 (bewegwijzerd – baantje naar Stara Lesna). Druk, we vonden met moeite nog een plaatsje. 's Nachts was het er wel rustig. Op sommige plaatsen bijzonder modderig. Oud en beperkt sanitair, in metalen koterijen buiten, toch nog vrij proper.

Prijs: 410 SKR. Overigens de goedkoopste camping in deze regio.

10) Červený Kláštor (B)

Komende van Poprad, weg doorheen dorp volgen, dan smal baantje linksaf volgen.

Groot terrein aan de rivier, mooi uitzicht op de rotswanden aan de rivier.

Veel volk, 's nachts toch vrij rustig.

Zeer primitief sanitair, koude douches, toch behoorlijk proper.

Prijs: 155 SKR.

11) Nová Kelca (C)

In NO-Slovakije liggen de campings zeer dun bezaaid, we vonden een kampeerplaats aan het Velke Demasa-meer nabij Nová Kelca.

Een camping kan je dit niet echt noemen: het is een groot grasveld aan het meer, met een avondse vuile sanitaire barak (enkel toiletten, geen douches) en een kraam waar drank en snoep verkocht wordt. Zeer druk en ook 's nachts voorspelbaar lawaaierig, vooral door de muziek die van kilometers ver over het meer komt aangedreund.

Goedkoop is een understatement: 1 nacht kost ons 50 SKR....

12) ATC-camping Tornalá (B)

Zeer groot terrein in een bos. We zoeken tevergeefs de receptie, een behulpzame en Engels sprekende ziel gidst er ons uiteindelijk naartoe (bevindt zich in een aftands gebouwtje enkele honderden meter vóór de ingang).

Zeer groot, mooi terrein in een bos, rustig. Vrij rommelig, overvolle vuilnisbakken. Sanitair oud en roestig, geen warm water.

Prijs 270 SKR.

c. Oostenrijk

1) Alland (B)

Nabij Melk, bewegwijzerd vanaf de afrit van de snelweg. Vanaf daar nog een tiental kilometer. Overbevolkt (valt zwaar tegen na de kampeerruimte in Slowakije) maar zeer net, en ja, nog eens een warme douche – spijtig genoeg met muntstukken. Wat een gedoe, vraag dan gewoon een Euro meer.

Vriendelijke uitbaters. We komen toe om 21u15 in de plenzende regen, men gaat met ons mee om een plaatsje te vinden.

Welkom terug in de Westerse wereld: 1 nachtje kamperen kost hier 20.90 Euro.

2) Pill (Plankenhof), nabij Schwaz (A)

Oostenrijk heeft blijkbaar iets tegen kampeeders. Het is bijna om wanhopig te worden: op de terugweg van Slowakije doorkruisen we de toeristische regio van Oostenrijk, hotels en “Zimmer Frei” genoeg om hele volksstammen te slapen te leggen, maar kampeeders worden op een miezerig graspleintje midden in een dorp samengedruwd. Op sommige campings staat zelfs de oprit vol caravans.

We bedanken feestelijk en rijden verder tot we iets rustiger vinden: de kleine camping van het hotel Plankenhof in Pill (gelegen aan de B171).

Weinig volk, we kamperen onder de appelbomen. Zeer rustig.

Proper sanitair.

Prijs: 20 Euro.

d. Frankrijk

Haut Koenigsbourg (A)

Onze laatste overnachting, in de Vogezen.

Gelegen aan de rand van het dorp Lièpvre.

Schitterende camping, zeer rustig, zeer vriendelijke uitbaters.

Modern kraaknet sanitair. Deels binnen en deels onder een soort afdak, waardoor je “buiten” kan douchen: zeer tof.

Prijs: 15 Euro.

B. Transport

1) heenreis

Locatie	Route naar volgende locatie	Kilometer tot volgende locatie	Totaal kilometer
Lokeren	E40	50	0
Brussel	E40	30	50
Leuven	E40 + E314 (A2)	120	80
Aachen	E40	75	200
Köln	E35 (A3)	190	275
Frankfurt	E41 (A3)	115	465
Wurzburg	E45 (A3)	120	580
Nurnberg	E50 (A6)	140	700
Tjechische grens	E50	70	840
Plzen	E50	90	910
Praha	E65 / E50	210	1000
Brno	E50 (50)	70	1210
Uberske Hradiste	E50 (50)	45	1280
Slovaakse grens	E50 (50)	20	1325
Trenčín			1345

Dit is een alternatief voor de meer gebruikte route langs München – Wenen – Bratislava.

De Duitse snelwegen zijn nog altijd even saai maar efficiënt.

Avondeten in Alfeld Autohof (op de A6 tussen Nurnberg en Amberg, afrit 63, Autohof volgen): lekker en goedkoop.

Net voor de Tjechische grens ontbreekt nog een stuk snelweg, in aanleg.

De Tjechische E50 is brandnieuw en schitterend om op te rijden. Vooral het deel snelweg tussen Nurnberg en Plzen loopt door een prachtig verlaten bosgebied.

Rond Plzen was het een uurtje sukkelen: de bouw van de snelweg is er nog volop bezig.

Na Brno neem je de afslag naar Slowakije en rij je grotendeels over een hoofdweg door beboste heuvels.

Opmerking: in Tjechië heb je een autowegvignet nodig: 150 Tjechische kronen (ca. 5 Euro) voor 10 dagen.

Aan beide grensovergangen (Duitsland-Tjechië en Tjechië-Slovakije) konden we zonder enig probleem met enkel onze identiteitskaart passeren (beide landen zijn bij de EU sinds 1/5/2004).

Vergeet voor je kinderen geen eigen identiteitskaart ("witte" identiteitskaart indien jonger dan 12), die moet je zeker tonen.

2) in Slowakije

Wij bezochten vooral het Noordelijke deel van Slowakije en volgden zowat de berggebieden aan de voet van de Hoge Tratra, om uiteindelijk in het NO uit te komen (Dukla Pass).

Rijden op de grote wegen is er zeer veilig: de hoofdwegen zijn goed onderhouden, alle chauffeurs rijden er naar Belgische normen zeer rustig en hoffelijk. Eens je van de hoofdwegen afwijkt zit er al eens een serieuze put in de weg of is een spoorwegovergang bijzonder hobbelig. De kruispunten zijn soms verwarrend grote vlaktes zonder wegmarkeringen. Iedereen rijdt er zo traag dat ook dit geen probleem is.

De bewegwijzering is OK, een minpunt is dat er wel een wegwijzer vooraf staat maar vaak niet meer aan de straat waar je moet inslaan, zodat het soms onduidelijk is waar je nu juist in moet.

Het straatbeeld is een flashback naar 20 jaar geleden, vol Skoda's, Lada's en Volga's die je hier nog enkel op het autokerkhof kan vinden.

Autosnelwegen zoals wij ze kennen zijn er nagenoeg niet. Om deze te gebruiken heb je trouwens een vignet nodig (te koop aan grensovergangen en in benzinstations, 150 Slovaakse Kronen = ca. 4 Euro voor 1 week. Normaal kan je ook een vignet voor 1 maand kopen, maar die waren en niet meer of nog niet - onduidelijk).

3) de terugweg

Vanaf onze laatste bestemming in Slowakije (Dukla, in het NO) konden we kiezen: ofwel Slowakije weer volledig doorkruisen en via Tjechië of Oostenrijk naar Duitsland rijden, ofwel via Hongarije en Oostenrijk rijden.

We kozen voor de laatste optie omdat we dan nog door de Oostenrijkse bergen konden rijden.

We staken de Slovaaks-Hongaarse grens over in de kleine grensovergang Tornala.

En jawel, we hadden prijs: de 'witte' identiteitskaarten van onze kinderen had men nog nooit gezien... goed voor een uur oponthoud. De douaniers waren vriendelijk maar strikt.

Via Hongarije reden we naar Oostenrijk, dat we volledig doorkruisten, om dan via Zwitserland, Liechtenstein en een tip Duitsland in Straatsburg te belanden, daarna reden we Frankrijk in om langs de Vogezen in Luxemburg te belanden.

C. Dagwandelingen

Slovakije is een echt wandelland: er zijn talloze interessante en uiterst goed aangegeven wandelingen.

Van elke regio waar we kwamen kochten we een wandelgids uit de serie "Dajama - Geoinfo Slovak Foundation" (groen, handig klein "rugzak"formaat). Uitstekende wandelgidsen met beschrijving van de wandeling, kaartje, veel concrete info (afstand, startpunt, moeilijkheidsgraad). Om de aangegeven wandeltijden te halen moet je serieus doorstappen, met onze kinderen erbij vermenigvuldigden wij alles met twee. Alleen in Slovakije te koop, wij kochten deze via Internet (www.panorama.sk, zoeken naar "hiking in Slovakia") bij de boekhandel InfoDigest in Bratislava. Probleemloos geleverd na enkele zeer vriendelijke mails.

Bij dezelfde boekhandel kochten we per regio ook de een wandelkaart van de Slovaakse uitgeverij VKU Harmanec. Schaal 1:25000, in een handig plastic mapje, zeer gedetailleerd en betrouwbaar. Gids en kaart zijn van onschatbare waarden en laten je toe de wandelingen perfect voor te bereiden.

Beoordeling wandelingen en andere activiteiten:

A = moet je zien

B = goed maar niet om wakker van te liggen

C = beter iets anders

1. Beklimming van de Predna Magurá (heuvelrug in Lage Tatra) (A)

Wandeling 40 in wandelgids Lage Tatra.

Ca. 14 km (heen en terug), wij deden er ca. 6 uur over. Bijzonder rustig: wij kwamen geen enkele andere wandelaar tegen...

Start in Partizánska Lupča – Parkeren: volg vanaf hoofdweg baantje doorheen het dorp, tot aan de laatste bushalte, gelegen aan een bizar klein flatgebouw. Je kan er op een stuk asfalt naast de weg parkeren.

Eerst loop je doorheen bos en over Alpenweiden (zeer veel bloemen en insecten, wat later zien we een eekhoorn en een bunzing). Soms steil.

Later wandel je over een open heuvelrug. Heerlijke uitzichten lang alle kanten.

De top (1171 m) zelf zit in de bomen, geen uitzicht, je merkt met moeite dat je op het hoogste punt bent.

Onze kinderen zijn doodop als we beneden zijn, een lekker avondmaal (in Pension Agrothermal, 891 SKR) wat verder in Bešeňová doet qua recuperatie wonderen ...

2. Blatnica Dolina: wandeling langs karrespoor in vallei (C)

Start voorbij het dorp Blatnica.

Achteraf bekeken vrij zinloze wandeling, vlak karrespoor dat grotendeels een riviertje volgt, diverse bronnen onderweg (moeilijk te zien omdat deze volledig onder de planten zitten), niet veel te zien, ook al omdat de bergen in de wolken zitten. Ca. 10 km gewandeld heen en terug.

Middagmaal in Rastislav Jesenský in Blatnica, lekker en goedkoop.

3. Prielom Hornádu (kloof in Nationaal Park Slovenský raj) (B wegens niet voltooid)

Je kan starten vanaf de camping Podlesok (zie 5. onder campings). Aan de uitgang van de camping staat een groot bord met alle wandelroutes. Let ook op de wandelrichting: vanwege het vele

klauterwerk zijn sommige wandelingen maar in 1 richting bewandelbaar, veelal ‘stroomopwaarts’: in klimmende richting.

Het eerste stuk tot aan de ingang van de Hornádu-kloof is bijzonder modderig, veel klauterwerk over de rotsen. Je passeert ook een hotel/restaurant (later stopten we hier voor het avondeten, bizar interieur - zeer donker met gekleurde lampen aan de tafels - maar weerom zeer lekker en goedkoop).

Een eindje verder begint de kloof, als toegang tot het Nationaal Park betaal je 20 SKR (dagticket). In het begin loop je op roosters en houten bruggetjes langs de rivier, maar even later begint het echte werk, met veel geklauter over rotsen, houten en metalen ladders,... Aan een passage waar je op roosters die letterlijk in de verticale rots geslagen zijn een vooruitstekend rotspunt moet voorbijgeraken (spectaculair maar overigens ongevaarlijk, je hebt kettingen om je aan vast te houden) durft onze dochter niet verder en dus moeten we terug ...

We keren terug tot Hrdlo Hornádu en nemen daar het ‘groene’ pad naar Klasterko (een opgegraven klooster, nog volop in restauratie). Het pad loopt aangenaam door het bos en is breed maar zeer steil. Klasterko zelf is niet echt de moeite waard, we vatten snel de terugweg aan langs een ander pad (‘geel’ + ‘rood’, karrespoor). Zeer veel knaagdieren, die vlak naast het pad door het groen ritselen en die je zeer dicht kan naderen. We passeren ook een bron (helaas uitgebouwd tot een lelijk houten geval) met ijskoud en zeer lekker water.

In totaal stapten we een tiental kilometer. Bij aankomst op de camping krijgen we plots een hevige hagelbui op ons.

Als avondwandeling stappen we vanaf de camping naar de nabijgelegen Tessina-kloof, waar onze zoon zicht op een kort stukje klauteren kan storten (houden ladders, ladderbrug over beek, klauteren over rotsen beveiligd met kettingen).

In Slovenský raj zijn vele van deze ‘klauter’wandelingen te maken, sommige met steile en lange ladderpassages, probeer je dus zo goed mogelijk te informeren voor je vertrekt.

Info: <http://www.slovenskyraj.sk/en.html>

4. Wandeling van Oravice naar Magura (Poolse grens) (B)

Start vanaf de camping in Oravice. Eerste deel over asfaltwegen (door bos), dan kort pad door bos, daarna lang stuk over open weide. Het is even onduidelijk waar het pad verderloopt, je moet gewoon de weide oversteken en het pad aan de andere kant weer oppikken.

Je loopt verder door afwisselend bossen en indrukwekkende open vlaktes (soms tussen metershoge distels), pad is soms vrij steil. Goed zicht op bergen rondom. Het laatste stuk naar de top van de Magura (1232 m) is modderig. De top zelf ligt in de bossen: geen uitzicht.

De grens met Polen (met grenspaal) loopt over de top van de Magura.

We beleven er nog een grappig uurtje: op de verlaten top duiken plots twee Poolse militairen op, die onze identiteitskaarten vragen. De situatie is zo onwezenlijk dat we wat lacherig onze papieren bovenhalen, maar de twee zijn bloedserius. De identiteitskaarten van onze kinderen zien ze blijkbaar voor de eerste keer (heel goed mogelijk, pas sinds 1 mei 2005 kan men Slovaakije binnen met enkel een identiteitskaart), wat tot drukke communicatie met hun walkie-talkie's leidt. Even later wordt het helemaal te gek als hun overste op een legermotor de berg komt oprijden om ook eens naar die identiteitskaarten te kijken.

Na nog wat gepalaver en nadat we ongeveer tien keer gezegd hebben dat we niet naar Polen gaan maar gewoon naar de camping willen terugwandelen en nadat men elke letter van onze identiteitskaarten opgeschreven heeft mogen we gaan. Ondertussen waren enkele Slovaakse wandelaars die geen papieren bij hadden ook weggeraakt. Moraal van het verhaal: ga nooit op stap in het grensgebied zonder identiteitspapieren...

D. Andere activiteiten

1. Kasteel Bojnice (A)

Reeds vanaf de hoofdweg zie je dit sprookjeskasteel liggen, lijkt zo uit Disneyland weggelopen.

Website: <http://www.bojnicecastle.sk/HOME/index-en.htm> of

<http://www.bojnicecastle.sk/CASTLE/castle-en.htm> (Engels).

Info over kastelen in Slowakije: http://www.slovakheritage.org/Castles/castles_home.htm

Bewaakte parking: 60 SKR. Je kan mits enig zoeken wel in Bojnice zelf parkeren.

Rondleiding in kasteel: volwassenen 80 SKR, kinderen 50 SKR. Als je foto's wil nemen: fotopas te koop voor 50 SKR.

Rondleiding enkel in het Slovaaks en Pools, je krijgt wel een Engels blad mee waarmee je behoorlijk kan volgen. Het interieur is zeer luxueus (dateert grotendeels uit de 19 de eeuw) en beslist de moeite waard.

2. Demänovská L'adova Jaskyna (ijsgrot) (B)

Kaart met alle grotten in Slowakije: <http://www.showcaves.com/english/sk/region/Map.html>

(doorklikken op namen voor meer info + internet-links onderaan pagina)

Kalksteengrot die zo koud is (0°C 's zomers, -17 °C 's winters) dat in een deel van de grot het water dat binnenloopt bevriest en druipstenen van ijs vormt.

Korte steile wandeling naar de ingang. Toegang: 120 SKR voor de parking, 130 SKR ingang volwassenen, 70 SKR ingang kinderen, 100 SKR foto-ticket (we willen zeker niet tot fraude aanzetten, maar deze foto-ticket-sticker is voor alle grotten dezelfde en dus in principe

“herbruikbaar”...). Er wordt wel streng gecontroleerd of fotografen inderdaad een sticker gekocht hebben. Op maandag gesloten.

Rondleiding in het Slovaaks en Pools (via luidsprekers), aanvankelijk gaan we met een noodgang door de grot (lijkt wel “je mag blij zijn dat je hier binnen mag”), als we een Engels woordje uitleg aan de gids vragen blijft deze echter uiterst vriendelijk op alle plaatsen staan om speciaal voor ons zo goed en kwaad als het gaat te vertalen. Wat een service!

De grot is interessant, het ijs-gedeelte is echter vrij klein. De Dobšinská L'adová Jaskyna in Slovenský raj is veel indrukwekkender (zie verder).

3. Vlkolínec (B)

Goed bewaard en nog bewoond Oost-Europees bergdorp, onder bescherming van de Unesco (“World Heritage”). Voornamelijk houten huizen (45-tal). Het dorp is zo goed als onaangeroerd gebleven. Gelegen in de groene bergen van de Velka Fatra, nabij Ruzumberok.

Toegang (open van 8 tot 17u): wij betaalden 140 SKR (2 volwassenen + 2 kinderen + foto-ticket + blad met uitleg). De mevrouw aan de kassa ratelde maar door, alhoewel wij er niets van snapten.

Dit is dus geen Slovaaks Bokrijk maar een dorp waar nog geleefd wordt. Een bezoek zeker waard.

Info: <http://www.slovakheritage.org/Unesco/vlkolinec.htm> ,

<http://www.slovakopedia.com/v/vlkolinec.htm> en

http://www.spectacularslovakia.sk/ss2002/vlkolinec_ascii.html

4. Spania Dolina (B)

Oud mijnndorp, nog gewoond, in de Lage Tatra, rustig en afgelegen, gratis toegankelijk.

Overblijfselen van vroegere mijnbouw: oude mijnschachten (pad aan de kerk volgen), locomotief die ontgonnen ertsen vervoerde.

Zeer fotogenieke kerk, gelegen op een heuvel boven het dorp. De kerk kan je bereiken via een overdekte houten trap van 160 treden.

Info: http://www.spectacularslovakia.sk/ss2002/spania_dolina_ascii.html en

<http://www.slovakheritage.org/Townsvill/spaniadolina.htm>

5. Spišský Hrad (A)

Indrukwekkende, reusachtig grote, gedeeltelijk gerestaureerde ruïne die op een heuvel boven het landschap uittorent. Zou het grootste kasteel van Europa zijn. Werd in de loop der eeuwen opgebouwd, oudste delen dateren uit 12de eeuw.

Parking: 60 SKR. Toegang: volwassenen 60 SKR, kinderen 30 SKR, fot's 10 SKR, video 50 SKR. Stevige wandeling van de parking tot de ingang, steil.

Van beneden is het uitzicht op de ruïne ongelooflijk knap. Binnenin is er een klein museum ingericht en kan je via een oneindige reeks trappen in de hoogste toren klimmen. Je kan er ook gewoon heerlijk ronddolen.

We rijden daarna naar Podlesok, oa. via route 547, en dan zie je ook eens de achterkant van Slowakije: we passeren een schrijnende krottenwijk van de Roma zigeuners (info over de Roma: zie <http://users.skynet.be/streven/artikels/roma-zig.htm>).

Later rijden we op een ongenummerde weg van Stratena richting Hrabušice, een schitterend smal baantje dat zich door de bossen wurmt.

Info: http://www.spectacularslovakia.sk/ss2002/spissky_hrad_ascii.html en <http://castles.sk/index.php?castle=list> (lijst van alle kastelen in Slowakije)

6. Dobšinská L'adová Jaskyna (A)

Ijsgrot in Slovenský raj.

Korte steile klim naar ingang. Parking: 100 SKR (men probeerde ons eerst 200 SKR te laten betalen, na enig protest werd de prijs gehalveerd...).

Toegang: volwassene 140 SKR, kind 70 SKR, foto-ticket 150 SKR, op maandag gesloten.

Indrukwekkende grot, temperatuur in de grot is tussen -1 tot -4 °C, enorme ijsmassa's (tot 20 m dik, je loopt zelfs door tunnels onder het ijs), zeer mooie ijsstructuren.

Ook hier een beetje een stuurse ontvangst, en je wordt ook weer tegen hoog tempo door de grot gejaagd.

Info: <http://www.showcaves.com/english/sk/showcaves/DobsinskaLadova.html> en http://www.ssj.sk/english/vst_por5d.htm (openingsuren).

7. Tatralandia waterpretpark (B)

Groot waterpretpark in open lucht, gelegen nabij Liptovský Mikuláš.

Toegang: volwassene 290 SKR, kind 150 SKR. voor het 'fun'pakket. Op hun website zag ik dat de prijzen momenteel herzien worden.

Goed voor een dagje warmwaterplezier, met massa's glijbanen. De baden worden gevoed door natuurlijk warm mineraalwater.

Je kan er tegen schappelijke prijzen (b.v. spaghetti 120 SKR) een snelle hap eten.

Ook hier niet vergeten om niet te lang in het warme water te blijven, anders kan je er achteraf behoorlijk duizelig van worden (zoals onze zoon mocht ervaren).

's Voormiddags was het weer erg zonnig en was er veel volk, maar na de middag zagen we vanaf de Hoge Tratra dreigende wolken naderen, en jawel, even later was het zo ver: een kletterend onweer brak los. In een mum van tijd was het park leeggelopen. Wij schuilen even en duiken in volle regen opnieuw het zwembad in. Zalig!

Info: <http://www.liptovtravel.com/tatralandia.html> en <http://www.tatralandia.sk/indexen.php>

8. Treinrit Brezno – Tisovec (B)

Het traject (staatsspoorwegen) is zo steil dat er een speciale omnibus rijdt, een kruising tussen een trein en een tandradbaan die rijdt en klinkt als een bus. Rijden per trein is zeer goedkoop in Slowakije: voor het traject heen en terug (totaal ca. 90 km) betaalden we 84 SKR per volwassene en 42 SKR per kind.

De route loopt doorheen een verlaten natuurgebied en klimt naar het mijndorp Tisovec. De treinsporen liggen er daar mistroostig, half overgroeid bij. In Tisovec zelf is niets te zien. De gigantische mijn op een heuvelflank domineert het dorp.

Info: <http://www.trains.hu/eur/3a22-sk/imp/45.html>

9. Chopok (A)

Onze dagtocht naar de hoogste toppen van de Lage Tatra start in Liptovský Hrádok.

Via Liptovský Mikuláš rijden we via baan 584 tot Jasna, het startpunt van de stoeltjeslift naar de Chopok.

Met alle geweld wil men van de Chopok het wintersportcentrum van Slowakije maken. Gigantische Oostenrijks aandoende hotels worden er uit de grond gestampt. Langs de andere (Zuidelijke, richting Brezno) kant van de bergen is het nog erger, daar zijn er reeds hele ‘hoteldorpen’ opgetrokken. Let op: de twee vroegere stoeltjesliften (zowel aan Z-kant als aan N-kant van de berg, naar de Chopok) zijn gesloten en vervangen door een nieuwe in Jasna.

Deze lift is gloednieuw en supercomfortabel: je gaat zitten in een viermans-zetel en je kan dan een transparant dak boven je dichtklappen. Het tweede deel (start halverwege de helling) is een klassieke stoeltjeslift. Prijs van Jasna tot Chopok: volwassenen 200 SKR, kinderen 120 SKR.

Als je bovenkomt met de lift wacht je nog een stevige klim (totaal ca. 2 km) tot de top van de Chopok (2023 m). Verwacht hier niet te veel rust: bij goed weer loopt hier veel volk rond.

Het uitzicht van de Chopok is schitterend, je ziet bijna de hele Lage Tatra (een langgerekte bergketen). Als je wat minder volk rond je wil kan je vanaf de Chopok langs beide zijden een wandeling aanvatten.

Wij wandelden een uurtje in westelijke richting, op de bergkam. Veelal goed begaanbaar pad (met platte stenen geplaveid), paar steile stukken. Kijk vooraf wel even wanneer de laatste stoeltjeslift vertrekt.

Schitterende daguitstap bij goed weer. Van de hotels merk je vanop de berg weinig, nagenoeg onaangeroerd berglandschap.

Info: <http://www.touringcarchauffeur.info/Landen/Slowakije/Lage%20Tatra.htm> en

<http://www.nizketatry.sk/ne.html> (lage Tatra),

<http://www.nizketatry.com/ciele/chopok/en.html> (Chopok).

10. Červený Kláštor: vlottentocht op de Dunajec rivier – Nationaal Park Pieniny (B)

Als je Červený Kláštor komt binnengereden kan je op diverse parkings stoppen om in te schepen voor een vlottocht. We kozen de parking (Nokle) die verst van het dorp verwijderd was om zo de langste vlottocht te kunnen maken. Wel even kijken op welke parking je start zodat je weet waar de bus je bij de terugkeer moet afzetten.

Prijs: volwassene 300 SKR, kind 150 SKR, terugtocht met bus: volwassene 60 SKR, kind 30 SKR.

Het vlot bestaat uit een aantal lange elementen die aan elkaar gesjord worden. Je krijgt ook 2 stuurliu mee die met lange stokken het vlot op de goede koers houden. Eén van beide is ook gids/lolbroek (Engels) van dienst.

Tocht: veelal zacht dobberend, soms stroomversnelling (zeker geen rafting!), na doortocht dorp kom je in het nationaal park Pieniny, mooi landschap met veel bizar gevormde rotsen die boven de rivier uittorenen.

Duurt in totaal ca. 2 uur. Dan ca. 1 km wandelen tot een hotel (toeristisch centrum, je kan er b.v. mountainbikes huren) waar een bus wacht om je naar de parking terug te brengen. De chauffeur

wacht wel tot hij een 20-tal passagiers heeft. Busrit ½ u in een echte ouwe rammelende Oost-Europese bus.... Terugwandelen kan ook: ca. 17 km nagenoeg vlak, langs de rivier. Ook langs de Poolse zijde van de rivier organiseert met vlottochten, zodat er soms echt een 'race' tussen de vloten is om eerst bij een stroomversnelling te raken...

Info: <http://slowakei-online.info/dunajec.htm> en <http://www.staff.amu.edu.pl/~zbow/ph/php/pien.htm> .

11. Bardejov (A)

Stad in het NO van Slowakije, met een schitterend marktplein: 15de eeuwse kerk, middeleeuwse bestrating, kleurig geschilderde renaissance huizen rondom.

Parkeren in Bardejov: je moet in aangeduide winkels een parkeerticket kopen en dit voor je raam zetten. Wij waren er op een zaterdag, in het weekend hoef je blijkbaar niet te betalen, maakte men ons duidelijk. Het marktplein zelf is autovrij.

Info: http://www.spectacularslovakia.sk/ss2001/bardejov_ascii.html

12. Dukla Pass: oorlogsmonumenten en houten kerkjes (A)

Dit gebied in het NO van Slowakije is een soort openluchtmuseum waar allerlei militaire voertuigen, tanks, kanonnen, vliegtuigen die daar in WO II gevochten hebben gewoon zijn blijven staan (uniek in de wereld).

Svidnik: oorlogsmomument, daarnaast een veld met allerlei oorlogstuig. We kwamen dit maar toevallig op het spoor omdat het zo heet was dat we in het nabijgelegen plaatselijke openluchtzwembad een duik gingen nemen (overigens spotgoedkoop: 50 SKR voor ons volledig gezin...).

De overige oorlogstuigen kan je gewoon in de velden vinden, ook naast de weg 73 naar Dukla Pass staan o.a. het beroemde monument met twee botsende tanks en een vliegtuig. Net voor de grensovergang is een groot herdenkingsmonument opgericht, een soort opengewerkte pyramide met beeldengroep, zeker het stoppen waard.

Svidnik heeft ook een moderne Orthodoxe kerk (je kan er niet naast kijken, naast de weg naar Dukla Pass) en is het centrum van een streek met vele oude Orthodoxe houten kerkjes, waarvan sommige schitterend zijn. Ze liggen vaak in kleine dorpjes.

Wij bezochten: Lodomirova, Hunkovce (aan ingang dorp, naast route 73), Bodruzal en Nizny Komarnik (zeer mooi, achthoekig, schilderachtig gelegen op een heuvel boven het dorp). Je kan de kerkjes alleen aan de buitenzijde bekijken, ze zijn op slot. Elk kerkje zou wel zijn 'sleutelhouder' hebben die je kan binnenlaten.

Info ivm Svidnik, Dukla en WO II: http://www.iabsi.com/gen/public/Military_dukla_pass.htm en http://www.spectacularslovakia.sk/ss2002/svidnik_ascii.html.

Info ivm houten kerkjes: <http://www.svidnik.sk/indexeng.htm>, doorklikken naar 'wooden churches' op menu bovenaan, http://www.spectacularslovakia.sk/ss2001/wooden_churches_ascii.html en <http://www.stredoslovenske.muzeum.sk/dostol/defaulte.php> (lijst kerken in menu links).

13. Op de terugtocht: Oostenrijk

Op de terugtocht brachten we nog anderhalve dag door in Oostenrijk.

Zoutmijn nabij Hallein (Salzwelten Hallstatt) (B)

Info: http://www.salzwelten.at/cont/salzwelten/salzwelten_home.aspx

Voor Oostenrijkgangers een klassieker, waar je met een treintje een oude zoutmijn inrijdt. In feite is er zo weinig te zien, wij kwamen hoofdzakelijk voor de glijbanen: op de ondergrondse tocht kan je langs supersnelle twee reuze-glijbanen (werden gebruikt door de mijnwerkers om zich snel naar een lager niveau te begeven) een eind weg roetsjen – zalig!

Veel volk, lange wachtrijen en duur (41.35 Euro voor ons gezin).

Silvretta (A): bergpas naar het gelijknamige stuwmeer. Zowat elke toerist passeert hier: zeer druk. Indrukwekkende bergpas. Als je de drukte wil ontsnappen: steek de stuwdam over en begin een wandeling. Wij hadden niets voorbereid en wandelden op het minst drukke pad (hoofdpad naast stuwmeer volgen, bij eerste splitsing rechtsaf, over de heuvel. Het was schitterend weer, en dan blijft het Oostenrijkse berglandschap toch subliem.

E. Varia

Het weer: Slowakije heeft een landklimaat, met veelal warme, droge zomers. Het was er overdag inderdaad warm tot heet, 's nachts soms verassend koud.

Een week lang hadden we zowat hetzelfde weer: 's morgens veel wolken, die rond de middag wegtrokken, dan begon het reeds te rommelen, om enkele uren later in een kletterend onweer met plensbui te eindigen. Vooral in de bergstreken zijn de zomeronweders blijkbaar normaal. Pas de laatste week hadden we stabiel, warm weer.

Een tegenvaller was het zicht: de bergen waren veelal heel wazig te zien (veel stof in de lucht?). Alleen als je zelf hoog in de bergen zat (b.v. Chopok) was het zicht echt goed.

De taal: Slovaaks en Pools (tweede taal), met Engels of Duits kan men zich veelal uit de slag trekken. In restaurants is er veelal een Duits en/of Engels menu. Zoniet kan men meestal wel een woordje uitleg geven (soms wel niet meer dan welk vlees er op je bord komt...) en als we echt aan het stuntelen gingen was er altijd wel een goede ziel die tolk wou spelen. Op toeristische locaties kan je steeds een uitleg in het Engels of Duits vinden. Kortom: de taal was zeker geen hinderpaal.

Eten, drinken, winkelen: het eerste woord dat me te binnen schiet: goedkoop! Een dagschotel kost tussen de 100 en 150 SKR (2.5 – 4 Euro). Een halve liter lekker bier heb je voor een halve Euro. In de warenhuizen kost een broodje 1 SKR (0.025 Euro), meloen koop je aan 1 SKR/kg,...

Enkel ingevoerde Westerse etenswaren zijn ongeveer even duur als bij ons.

In de (talrijk aanwezige) restaurantjes kan je er heel lekker eten. De basisingrediënten zijn wel overal ongeveer gelijk: gebraden vlees (kip, varken, rund), rauwe groenten. Aardappelen of groenten moet je soms apart bestellen (tegen zeer lage prijzen trouwens).

Grappig is dat op de menu's steeds aangegeven staat welk gewicht je van elk ingrediënt krijgt. Niet alleen wordt aangegeven dat je 150 gram kip en 75 gram komkommer krijgt, maar ook dat er in je koffie 5 gram koffie, 10 gram suiker en 7 gram melk zit... De prijs van frisdranken wordt soms per 10 cl opgegeven...

Hou je mes en vork ook stevig vast: als je bord min of meer leeg is en je durft je eetgerei neerleggen, dan komt gegarandeerd een overijverige dienster alles wegnemen.

Nabij elke stad kan je minstens 1 zeer grote zelfbediening vinden, b.v. uit de Tesco-keten (zowat te vergelijken met de Carrefour bij ons). Alles is er te krijgen, en deze winkels zijn voorwaar 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 open ... Je kan er onder andere allerlei versgebakken broodjes kopen. Lijst van alle Tesco's in Tjechië en Slowakije: <http://tesco-stores.jobs.cz/en/crsr.html>.

Info

Reisgidsen:

Algemene gidsen: ANWB "Tjechië en Slowakije" - The Rough Guide "The Czech and Slovak Republics": goede algemene info, Rough Guide bevat zeer betrouwbare praktische info. Minder bruikbaar voor wandelingen: weinig concrete info in beide boeken.

Wandelgidsen: zie wandelingen

Kaarten:

Wegenkaarten:

- Freytag & Berndt, Slowakije 1:250000: uitstekend, betrouwbaar en gedetailleerd. Campings zijn aangegeven. Klein beetje onhandig omdat de kaart langs beide zijden bedrukt is.

- Cartographia (Hongaarse uitgever), Slowakije 1:500000: goed als overzichtskaar en voor de hoofdwegen, te weinig gedetailleerd.

Wandelkaarten: zie wandelingen

Internet:

Internet was een zeer bruikbare bron van informatie, voornamelijk in het Slovaaks, maar na enig Google-gebruik ook veel Engelstalige info.

- De website <http://www.sojka.be> is een uitstekend Nederlandstalig startpunt (site van een hotel in de Liptov-regio, uitgebaat door een Belg, met zeer veel informatie over de regio en over Slowakije).
- <http://www.slovakiatourism.sk/index.php>: officiële toeristische site van Slowakije
- <http://www.tanap.sk/hiking/>: Hoge Tatra
- <http://slowakije.start.be/> en <http://slowakije.leukestart.nl/> : verzameling links
- enkele andere interessante sites: http://www.spectacularslovakia.sk/index_ascii.html, http://www.stopa-sts.sk/cestovka_e/ponukovastranka/uvodnyframe.htm, <http://www.travelguide.sk/default.asp?lang=eng>

Algemeen

Zoals je wel gemerkt heb verbleven we niet in de populairste regio van Slowakije: wegens zeer druk in de zomer en te slecht weer toen wij er waren hielden we het bij een korte doortocht.

Los van wat je er doet is Slowakije in elk geval een speciale ervaring: vooral als je even de toeristische gebieden verlaat en op het platteland of in de steden ‘verdwaalt’ kom je nog echt in de Oostblok-sfeer terecht en kan je de jaren 70 herbeleven.

Enkele voorbeelden:

- het algemeen straatbeeld, zie bij transport
- nog antennes op alle daken
- een onnoemelijke voorkeur voor hekkens, liefst hoog, massief en gedeeltelijk roest
- veel ooievaars die op de weiden zitten, in vluchten boven je hoofd passeren en op palen midden in de dorpen hun nest hebben
- vooroorlogse, hevig rokende vrachtwagens
- men kan het niet laten overal een stempel op te zetten, tot op het ticketje van het benzinstation toe.
- in het NO komt je nog echt op het onaangeroerde platteland

Wil je dit nog meemaken, schiet dan op, want Slowakije is in ijltempo aan het veranderen!